

پرديس دانشگاهي

مدیریت MBA

مالی

بررسی رابطه مدیریت دانش و عملکرد نوآوری

از:

ساقی نیکوسخن

استاد راهنما:

دکتر محمود مرادی

استاد مشاور:

دکتر محمد دوستار

شهریور ۱۳۹۲

تقدیم به :

مادر و پدر عزیزم :

که امروزم ثمره زحمات و فداکاری
های بی دریغ دیروز شماست، که در
قالب کلمات نمی گنجد.

ای، هستی بخش وجود

مرا بر نعمت بیکرانت توان شکر نیست. ذره ذره وجودم برای تو نزدیک شدن به تویی پند، الهی مددکن تا دانش اندکم نه زردبانی باشد برای تکبر و غرور، نه حلقه ای برای

اسارت و نه دستبند ای برای تجارت، بلکه گامی باشد برای تجلیل از تو و متعالی ساختن زندگی خود و دیگران.

حال که تحقیق حاضر به اتمام رسیده است بر خود واجب می دانم از کلیه عزیزان و سروران که در طول این تحقیق مرایاری نموده اند شکر نمایم.

پاس فراوان از استاد ارجمند جناب آقای دکتر محمود مرادی که صادقانه راهنمایی بود، صبور بر نادانسته هایم و با هدایت حکیمانه خود اینجانب را یاری نمودند.

پاس فراوان از استاد ارجمند جناب آقای دکتر محمد دوستار که روشنی چراغ علمش راهنمای مسیر و توصیه های ایشان بسیار کارگشا و قابل تقدیر بوده است.

پاس فراوان از آقای دکتر علیرضا اسدی، مدیریت آموزش و پژوهش سندیکای برق ایران که با زحمات و پشتیبانی های بی دریغش مراد این تحقیق یاری نمود.

پاس فراوان از سندیکای برق ایران و شرکت های عضو که این پایان نامه، با حمایت و پشتیبانی آنها اجراء شده است.

پاس فراوان از جناب آقای دکتر سید محمد نوح پنداصیل و جناب آقای دکتر محسن اکبری، استادان داور که زحمت مطالعه و داوری این تحقیق را قبل نمودند.

پاس فراوان از خواهر و برادر مهربانم که همواره حامی و پشتیبانم بوده و هستند.

در خاتمه و تمهید خود میدانم از تمامی دوستانی که در انجام این پایان نامه بنده را یاری نموده اند صمیمانه تقدیر و شکر نمایم.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات پژوهش

۲ (۱-۱) مقدمه
۲ (۲-۱) بیان مسئله
۴ (۳-۱) اهمیت و ضرورت تحقیق
۵ (۴-۱) اهداف تحقیق
۵ (۵-۱) فرضیه‌های تحقیق
۶ (۶-۱) قلمرو تحقیق
۶ (۷-۱) روش پژوهش
۷ (۸-۱) محدودیت‌های تحقیق
۷ (۹-۱) تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای تحقیق
۱۱ (۱۰-۱) جمع بندی و نتیجه‌گیری

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه‌ی تحقیق

۱۴ (۱-۲) بخش اول: مبانی نظری تحقیق
۱۴ (۱-۱-۲) مقدمه
۱۴ (۲-۱-۲) رویکرد مبتنی بر منابع
۱۵ (۳-۱-۲) مبانی نظری مدیریت دانش
۱۵ (۱-۳-۱-۲) تئوری‌های مبتنی بر دانش
۱۵ (۲-۳-۱-۲) انواع دانش
۱۸ (۳-۳-۱-۲) محتوای دانش
۲۰ (۴-۳-۱-۲) مدیریت دانش
۲۲ (۵-۳-۱-۲) مدیریت دانش جدید
۲۲ (۶-۳-۱-۲) یادگیری سازمانی

۲۳ ۷-۳-۱-۲- اهداف مدیریت دانش
۲۴ ۸-۳-۱-۲- فرایندهای مدیریت دانش
۲۹ ۹-۳-۱-۲- تمایز بین کانال های رسمی و غیر رسمی در انتقال دانش
۲۹ ۴-۱-۲- مبانی نظری نوآوری سازمانی
۳۰ ۱-۴-۱-۲- تاریخچه مفهوم نوآوری
۳۱ ۲-۴-۱-۲- تعاریف نوآوری
۳۱ ۳-۴-۱-۲- تعاریف خلاقیت
۳۱ ۴-۴-۱-۲- تفاوت خلاقیت و نوآوری
۳۲ ۵-۴-۱-۲- عوامل موثر بر نوآوری
۳۲ ۶-۴-۱-۲- شاخص های سنجش نوآوری
۳۳ ۷-۴-۱-۲- فرایند نوآوری
۳۴ ۸-۴-۱-۲- DNA نوآوری
۳۴ ۹-۴-۱-۲- دلایل شکست نوآوری
۳۵ ۱۰-۴-۱-۲- ویژگی سازمان خلاق و نوآور
۳۵ ۱۱-۴-۱-۲- نوآوری سازمانی
۳۵ ۱۲-۴-۱-۲- انواع نوآوری در سازمان
۴۱ ۱۳-۴-۱-۲- اجزاء ضروری برای نوآوری سازمانی
۴۱ ۱۴-۴-۱-۲- مدل های نوآوری در سازمان
۴۳ ۱۵-۴-۱-۲- نوآوری سازمانی در تحقیق حاضر
۴۵ ۵-۱-۲- سندیکای برق ایران
۴۶ ۲-۲- بخش دوم: پیشینه ادبیاتی تحقیق
۴۶ ۱-۲-۲- تحقیقات خارجی
۵۵ ۲-۲-۲- تحقیقات داخلی
۵۹ ۳-۲- مدل مفهومی تحقیق
۶۰ ۴-۲- جمع بندی و نتیجه گیری

فصل سوم: روش شناسی پژوهش

۶۲ (۱-۳) مقدمه
۶۲ (۲-۳) روش پژوهش
۶۳ (۳-۳) جامعه آماری تحقیق
۶۴ (۴-۳) نمونه آماری و روش نمونه گیری
۶۴ (۵-۳) ابزار جمع آوری اطلاعات
۶۵ (۶-۳) مقیاس ابزار اندازه گیری تحقیق
۶۵ (۷-۳) فرایند تدوین پرسشنامه و مطالعه آزمایشی آن
۶۶ (۸-۳) روایی ابزار اندازه گیری تحقیق
۶۸ (۹-۳) اعتبار ابزار اندازه گیری
۶۹ (۱۰-۳) داده ها و متغیر های تحقیق
۷۰ (۱۱-۳) روش تجزیه و تحلیل داده ها
۷۰ (۱-۱۱-۳) شاخص های توصیفی مورد استفاده در تحقیق
۷۰ (۲-۱۱-۳) شاخص های استنباطی و روش آزمون فرضیه های تحقیق
۷۳ (۱۲-۳) قاعده رد یا قبول فرضیه های تحقیق و چگونگی تصمیم گیری

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها

۷۵ (۱-۴) مقدمه
۷۵ (۲-۴) تجزیه و تحلیل و توصیف داده های گردآوری شده
۷۶ (۱-۲-۴) توصیف مشخصات و ویژگی های اعضای نمونه
۷۷ (۲-۲-۴) توصیف پاسخ نشانگرهای مرتبط با متغیر های تحقیق
۸۰ (۳-۲-۴) توصیف متغیرهای تحقیق
۸۷ (۳-۴) تحلیل ماهیت و ویژگی متغیرهای تحقیق
۸۸ (۴-۴) بررسی مدل مفهومی تحقیق
۹۳ (۵-۴) آزمون فرضیه های پژوهش
۱۰۷ (۶-۴) سایر یافته های تحقیق
۱۱۱ (۷-۴) نتایج آزمون فرضیه های تحقیق

فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات

۱۱۴مقدمه (۱-۵)
۱۱۴جمع بندی نتایج تحقیق (۲-۵)
۱۱۷نتایج و یافته‌های پژوهش (۳-۵)
۱۲۲سایر یافته‌های تحقیق (۴-۵)
۱۲۳مقایسه یافته‌ها با دیگر پژوهش‌ها (۵-۵)
۱۲۵پیشنهادها (۶-۵)
۱۲۵۱-۶-۵- پیشنهادهای کاربردی
۱۲۸۲-۶-۵- تحقیقات آینده
۱۲۹منابع و مآخذ
۱۳۷ضمائم

فهرست جداول

۱۶	جدول شماره ۲-۱: مدل SECI.....
۳۰	جدول شماره ۲-۲- مفاهیم نوآوری در دهه‌های مختلف (منطقی، ۱۳۸۴).....
۳۱	جدول شماره ۲-۳- تعاریف نوآوری از دیدگاه صاحب‌نظران مختلف.....
۳۸	جدول شماره ۲-۴- دسته بندی نوآوری بنیادی و نوآوری تدریجی (جعفر نژاد، ۱۳۸۰).....
۴۲	جدول شماره ۲-۵- پنج نسل برای نوآوری در سازمان (راسونل، ۱۹۹۲).....
۶۳	جدول شماره ۳-۱- نام کارگروه و تعداد شرکت های مرتبط با آنها در سندیکای صنعت برق ایران.....
۶۶	جدول شماره ۳-۲- ضریب آلفای کرونباخ سازه‌های تحقیق برای مطالعه اولیه اعتبار پرسشنامه.....
۶۷	جدول شماره ۳-۳- روایی تشخیصی و همگرایی وسیله اندازه گیری سازه‌های مورد مطالعه تحقیق.....
۶۸	جدول شماره ۳-۴- نتایج بررسی اعتبار نهایی وسیله اندازه گیری تحقیق بار روش‌های مختلف.....
۶۹	جدول شماره ۳-۵- جدول نام متغیر و نقش آنها در مدل مفهومی تحقیق.....
۷۶	جدول شماره ۴-۱- فراوانی و درصد فراوانی ویژگی‌های فردی و جمعیت شناختی نمونه آماری.....
۷۷	جدول شماره ۴-۲- شاخص‌های آماری جزئیات پاسخ سنجه‌های سرعت نوآوری.....
۷۷	جدول شماره ۴-۳- شاخص‌های آماری پاسخ‌های مربوط به سازه کیفیت نوآوری.....
۷۸	جدول شماره ۴-۴- شاخص‌های آماری پاسخ‌های مربوط به سازه کمیت نوآوری.....
۷۸	جدول شماره ۴-۵- شاخص‌های آماری پاسخ‌های مربوط به سازه تولید دانش.....
۷۹	جدول شماره ۴-۶- شاخص‌های آماری پاسخ‌های مربوط به سازه یکپارچه سازی دانش.....
۷۹	جدول شماره ۴-۷- شاخص‌های آماری پاسخ‌های مربوط به سازه کاربرد دانش.....
۸۰	جدول شماره ۴-۸- شاخص‌های آماری پاسخ‌های مربوط به سازه عملکرد شرکت.....
۸۱	جدول شماره ۴-۹- شاخص‌های توصیفی متغیر سرعت نوآوری براساس میانگین جبری.....
۸۲	جدول شماره ۴-۱۰- شاخص‌های توصیفی متغیر کیفیت نوآوری براساس میانگین جبری.....
۸۳	جدول شماره ۴-۱۱- شاخص‌های توصیفی متغیر کمیت نوآوری براساس میانگین جبری.....
۸۴	جدول شماره ۴-۱۲- شاخص‌های توصیفی متغیر تولید دانش براساس میانگین جبری.....
۸۵	جدول شماره ۴-۱۳- شاخص‌های توصیفی متغیر یکپارچه سازی دانش بر اساس میانگین جبری.....
۸۶	جدول شماره ۴-۱۴- شاخص‌های توصیفی متغیر کاربرد دانش براساس میانگین جبری.....
۸۷	جدول شماره ۴-۱۵- شاخص‌های توصیفی متغیر عملکرد شرکت براساس میانگین جبری.....

- جدول شماره ۴-۱۶- نتایج بررسی اعتبار و روایی ابزارسنجش سازه‌های مورد مطالعه در مدل مفهومی..... ۸۹
- جدول شماره ۴-۱۷- شاخص‌های روابط بین متغیرهای مورد مطالعه در جامعه آماری مورد مطالعه ۹۱
- جدول شماره ۴-۱۸- نتایج شاخص‌های برازندگی مدل بررسی شده تحقیق..... ۹۲
- جدول شماره ۴-۱۹- نتیجه آزمون تاثیر تولید دانش بر سرعت نوآوری و رابطه بین آنها ۹۴
- جدول شماره ۴-۲۰- نتیجه آزمون تاثیر یکپارچه سازی دانش بر سرعت نوآوری و رابطه بین آنها..... ۹۵
- جدول شماره ۴-۲۱- نتیجه آزمون تاثیر کاربرد دانش بر سرعت نوآوری و رابطه بین آنها..... ۹۶
- جدول شماره ۴-۲۲- نتیجه آزمون تاثیر تولید دانش بر کیفیت نوآوری و رابطه بین آنها..... ۹۷
- جدول شماره ۴-۲۳- نتیجه آزمون تاثیر یکپارچه سازی دانش بر سرعت نوآوری و رابطه بین آنها..... ۹۸
- جدول شماره ۴-۲۴- نتیجه آزمون تاثیر کاربرد دانش بر کیفیت نوآوری و رابطه بین آنها..... ۹۸
- جدول شماره ۴-۲۵- نتیجه آزمون تاثیر تولید دانش بر کمیت نوآوری و رابطه بین آنها..... ۹۹
- جدول شماره ۴-۲۶- نتیجه آزمون تاثیر یکپارچه سازی دانش بر کمیت نوآوری و رابطه بین آنها..... ۱۰۰
- جدول شماره ۴-۲۷- نتیجه آزمون تاثیر کاربرد دانش بر کمیت نوآوری و رابطه بین آنها..... ۱۰۱
- جدول شماره ۴-۲۸- نتیجه آزمون تاثیر تولید دانش بر عملکرد شرکت و رابطه بین آنها..... ۱۰۲
- جدول شماره ۴-۲۹- نتیجه آزمون تاثیر یکپارچه سازی دانش بر عملکرد شرکت و رابطه بین آنها..... ۱۰۳
- جدول شماره ۴-۳۰- نتیجه آزمون تاثیر کاربرد دانش بر عملکرد شرکت و رابطه بین آنها..... ۱۰۴
- جدول شماره ۴-۳۱- نتیجه آزمون تاثیر سرعت نوآوری بر عملکرد شرکت و رابطه بین آنها..... ۱۰۵
- جدول شماره ۴-۳۲- نتیجه آزمون تاثیر کیفیت نوآوری بر عملکرد شرکت و رابطه بین آنها..... ۱۰۵
- جدول شماره ۴-۳۳- نتیجه آزمون تاثیر کمیت نوآوری بر عملکرد شرکت و رابطه بین آنها..... ۱۰۶
- جدول شماره ۴-۳۴- نتایج همبستگی بین متغیرهای مورد مطالعه تحقیق براساس مقیاس سازی بامیانگین..... ۱۰۷
- جدول شماره ۴-۳۵- نتایج مقایسه میانگین متغیرهای مورد تحقیق با مقداری نظری در جامعه آماری..... ۱۰۸
- جدول شماره ۴-۳۶- آزمون رابطه‌ی بین سن و متغیرهای مدل تحقیق..... ۱۰۹
- جدول شماره ۴-۳۷- آزمون رابطه‌ی بین تحصیلات و متغیرهای مدل تحقیق..... ۱۱۰
- جدول شماره ۴-۳۸- آزمون رابطه‌ی بین سابقه کار و متغیرهای مدل تحقیق..... ۱۱۰
- جدول شماره ۴-۳۹- فرضیه ها و نتایج فرضیه های صفر و مخالف و نتیجه نهایی آزمون فرضیه..... ۱۱۱

فهرست نمودارها

- نمودار شماره ۴-۱- توزیع متغیر سرعت نوآوری بر اساس میانگین جبری..... ۸۱
- نمودار شماره ۴-۲- توزیع متغیر کیفیت نوآوری بر اساس میانگین جبری..... ۸۲
- نمودار شماره ۴-۳- توزیع متغیر کمیت نوآوری بر اساس میانگین جبری..... ۸۳
- نمودار شماره ۴-۴- توزیع متغیر تولید دانش بر اساس میانگین جبری..... ۸۴
- نمودار شماره ۴-۵- توزیع متغیر یکپارچه سازی دانش بر اساس میانگین جبری..... ۸۵
- نمودار شماره ۴-۶- توزیع متغیر کاربرد دانش بر اساس میانگین جبری..... ۸۶
- نمودار شماره ۴-۷- توزیع متغیر عملکرد شرکت بر اساس میانگین جبری..... ۸۷
- نمودار شماره ۴-۸- ضرایب تاثیر متغیرهای مکنون برونزا بر درونزا و آماره‌های آن در جامعه آماری تحقیق..... ۹۳

فهرست شکل‌ها

- شکل شماره ۱-۲- گام‌های فرایند نوآوری (صالحی امیری، ۱۳۸۷)..... ۳۳
- شکل شماره ۲-۲- چشم اندازی از سیستم مدیریت دانش، یادگیری سازمانی و نوآوری سازمانی..... ۴۶
- شکل شماره ۳-۲- مدل مفهومی استراتژی مدیریت دانش، نوآوری و عملکرد..... ۴۷
- شکل شماره ۴-۲- مدل طبقه بندی دانش به عنوان بخشی از نوآوری..... ۴۸
- شکل شماره ۵-۲- چارچوب یکپارچه سازی مدیریت..... ۴۹
- شکل شماره ۶-۲- نفوذ مدیریت دانش بر نوآوری و رقابت پذیری..... ۵۰
- شکل شماره ۷-۲- ارتباط مدیریت دانش و نوآوری از مفهوم دانش اندروگه..... ۵۲
- شکل شماره ۸-۲- دو بعد فرایند نوآوری: درک و به کارگیری دانش..... ۵۳
- شکل شماره ۹-۲- مدل تحقیق..... ۵۹

چکیده:

بررسی رابطه مدیریت دانش و عملکرد نوآوری

ساقی نیکوسخن

این مطالعه به بررسی کمی رابطه‌ی بین فرایندهای مدیریت دانش با نوآوری و عملکرد سازمانی می‌پردازد. هدف ما این است که نتایج حاصل از فعالیت‌های مدیریت دانش بر نوآوری و عملکرد شرکت‌ها را تصریح نماییم به دلیل اینکه سازمان‌ها از مفاهیم واقعی مدیریت دانش آگاهی کافی ندارند. براساس این تحقیق، ما مدلی تحقیقی را توسعه داده‌ایم با این فرض که مدیریت دانش نه تنها رابطه مثبت و مستقیمی با عملکرد شرکت‌ها دارد بلکه نوآوری را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد که این خود به عملکرد سازمانی کمک می‌نماید. این مدل به صورت تجربی و با استفاده از داده‌های جمع‌آوری شده از ۱۲۰ شرکت که اعضای سندیکای برق ایران هستند، مورد آزمایش قرار گرفته است. این تحقیق از پاییز سال ۹۱ تا تابستان سال ۹۲ به طول انجامید. آزمون فرضیه تحقیق و تصمیم‌گیری بر اساس نتایج حاصل از مدل معادلات ساختاری به روش حداقل مربعات جزئی انجام پذیرفت. نتایج نشان می‌دهد که فعالیت‌های مدیریت دانش تاثیر مستقیم بر نوآوری و عملکرد سازمان دارد و نیز از طریق افزایش قابلیت‌های نوآوری تاثیر غیر مستقیم بر آنها دارد، همچنین نتایج نشان می‌دهد تولید دانش، یکپارچه سازی دانش و کاربرد دانش به نوآوری و عملکرد را کمک می‌کند. تولید دانش اثرات قابل توجهی بیشتری بر سرعت نوآوری، کیفیت و کمیت نوآوری دارد در حالی که کیفیت نوآوری، تولید دانش و یکپارچه سازی دانش اثرات قابل توجهی بیشتری بر عملکرد دارد. نتیجه گیری ما ممکن است دانشمندان و مدیران در طراحی برنامه‌های مدیریت دانش به منظور دستیابی به نوآوری بیشتر، اثربخشی، بهره‌وری و سودآوری کمک کند.

کلید واژه: مدیریت دانش، تولید دانش، یکپارچه سازی دانش، کاربرد دانش، نوآوری، عملکرد

Abstract:

The relationship between knowledge management and innovation performance

Saghi Nikoosokhan

This study investigates the quantitative relationship between knowledge management, innovation and performance. Our aim is to shed light on the consequences of knowledge management (KM) activities on firm's innovation and performance. Organizations are not aware of the real implications that KM may have. Based on the literature review, we develop a research model positing that knowledge management not only has positive relationship with performance directly but also influences innovation which in turn contributes to the firm performance. This model is empirically tested using data collected from 120 firms that are members of the Iranian power syndicate. The time period of study is from fall 2012 to summer 2013, The research hypothesis test and make decision based on the results of the structural equation model by partial least square method. Results show that KM activities have impacts on innovation and organizational performance directly and indirectly through an increase on innovation capability. It is found that the production of knowledge , the integration of knowledge and the application of knowledge facilitate innovation and performance. Knowledge production has more significant effects on innovation speed, innovation quality and innovation quantity while innovation quality, knowledge production and knowledge integration has more significant effects on performance. Our conclusions may help scholars and managers in designing KM programs in order to achieve higher innovation, effectiveness, efficiency and profitability.

Key Words: Knowledge management, the production of knowledge, the integration of knowledge, the application of knowledge, Innovation, performance

فصل اول:

کلیات پژوهش

۱-۱) مقدمه:

در عصر اقتصاد مبتنی بر دانش، منابع و شایستگی‌ها به عنوان دو عامل حیاتی برای بقا سازمان‌ها در محیط پویا و رقابتی کسب و کار امروزی در نظر گرفته شده است. در قرون گذشته شرکت‌ها به دارایی‌های فیزیکی و مادی خود می‌بالیدند، اما با شروع قرن حاضر و افزایش رقابت در میان صنایع و یا شرکت‌های ارائه‌کننده خدمات، دیگر شرکت‌ها نمی‌توانستند به ماشین‌آلات و یا تکنولوژی برتر خود افتخار کنند؛ چرا که تکنولوژی در قرن حاضر به صورت لحظه‌ای در حال پیشرفت است و خیلی زود ممکن است تکنولوژی در اختیار شرکت از مد افتاده شود. از این رو محققان بیان می‌کنند که با بکارگیری دانش، سازمانها می‌توانند به مزیت رقابتی و توسعه پایدار دست یابند.

در همین راستا نوآوری نه تنها باعث استفاده کامل و بهینه از منابع موجود در سازمان می‌شود و بهره‌وری و ارزش بالقوه را بهبود می‌بخشد، بلکه دارایی‌ها و سرمایه‌های جدید نامشهودی را در سازمان به ارمغان می‌آورد. شرکت‌هایی با نوآوری‌های بهتر، در پاسخگویی به نیازهای مشتریان خود و در توسعه قابلیت‌های جدید موفق‌تر خواهند بود زیرا به آنها این امکان را می‌دهند که در جهت دستیابی به عملکرد بهتر یا سودآوری برتر حرکت کنند. لذا در این تحقیق روابط بین مدیریت دانش، نوآوری و عملکرد شرکت‌ها مورد بحث قرار گرفته است.

در فصل اول این تحقیق، نگاهی کلی به فصول پنجگانه تحقیق خواهیم داشت. خلاصه‌ای از بیان مسئله، اهمیت و ضرورت تحقیق، اهداف، فرضیه‌ها، قلمرو تحقیق، روش تجزیه و تحلیل اطلاعات و محدودیت‌های تحقیق را بیان کرده‌ایم. در نهایت تعریف کوتاه از مفاهیم و متغیرهای تحقیق ارائه شده است.

۱-۲) بیان مسئله:

طیف گسترده‌ای از صنایع و شرکت‌ها، با اهمیت دادن به سرعت نوآوری توانسته‌اند سهم بازار خود را افزایش دهند. وقتی که توسعه، تولید و یا فروش محصولات جدید سریعتر از رقبا انجام پذیرد، یک شرکت قادر به ایجاد بخش‌هایی در رابطه با کیفیت خدمات و بهره‌وری عملیاتی در بازار می‌شود، زیرا دانش موجود در این نوآوری به راحتی قابل دسترسی برای رقبا نمی‌باشد. بنابراین سرعت نوآوری تضمین می‌کند سرعت پاسخگویی و واکنش سریع به محیط کسب و کار را با راه‌اندازی محصولات جدید در زمان کمتر و با هزینه کمتر که در نهایت منجر به بهبود عملکرد شرکت‌ها می‌شود. تاکید بر سرعت نوآوری نشان‌دهنده‌ی یک تغییر الگو و یا پارادایم از منابع سنتی مزیت رقابتی به سوی یک استراتژی که به طور خاص مناسب محیط کسب و کار پویای امروزی است. سرعت نوآوری برای رقابت در بازار به منظور دستیابی به عملکرد برتر در بازار یک عنصر کلیدی است، رابطه مثبت بین سرعت نوآوری در بازار و موفقیت کلی محصول جدید به صورت تجربی تایید شده است.

کیفیت نوآوری عامل کلیدی دیگری است که بر عملکرد شرکت‌ها تاثیر می‌گذارد. کیفیت بالای نوآوری شامل ارائه همزمان محصولات متنوع جدید یا فرایندها و اقدامات متنوع جدید در طیف گسترده‌ای از فعالیت‌های سازمانی می‌باشد و لازمه آن این است که شرکت‌ها هم‌افزایی در میان حوزه‌های متعدد فعالیت‌هایشان خلق کنند، چنین هم‌افزایی به شیوه‌ای باید خلق شود که غیر قابل تقلید و بی نظیر باشد و مشوق تازگی و چیزهای جدید باشد که در این صورت منجر به رقابت می‌شود. سازمان‌هایی که از افزایش ایده‌ها، تحقیق و توسعه‌های نوآورانه بیشتر بهره‌مند می‌شوند، موثرتر و پربازده‌تر خواهند بود در عملکرد سازمان‌هایشان نسبت به شرکت‌های که کمتر از موارد فوق‌الذکر استفاده می‌کنند. مفهوم کیفیت نوآوری با توجه به عملکرد نوآوری‌های ایجاد شده از حوزه‌های گوناگون یک سازمان و مقایسه نتایج بدست آمده، اجازه می‌دهد به اظهار یک ادعا، که نوآوری در محصول، خدمات یا فرایندها با توجه به پتانسیل‌ها و بررسی رویه‌هایی که چطور این نتایج حاصل شده است، ایجاد می‌شود.

همچنین نوآوری در شرایط ماهیتی آن به عنوان یک عنصر، یک ساختار جدید و با یک نظام اداری، یک سیاست، برنامه جدید، یک فرآیند جدید تولید، یک محصول و یا خدمات جدید که در داخل سازمان، شرح داده شده است.

در همین راستا باید به ابعاد گوناگون عملکرد اشاره کرد که عبارت است از؛ عملکرد بازار (سودآوری رشد، رضایت مشتری)، عملکرد فرآیند که اشاره به کیفیت و بهره‌وری (بازدهی) دارد، عملکرد داخلی که مربوط است به توانایی‌های فردی (صلاحیت و شایستگی کارکنان، رضایت، خلاقیت)، که بوسیله مدیریت دانش تأثیر می‌پذیرند، لذا ما تأثیر مدیریت دانش بر عملکرد را از طریق آنالیز ابعاد مختلف عملکرد شرکت، دقیق‌تر مورد بررسی قرار داده‌ایم.

در نهایت اینکه در جهان فرا سرمایه‌داری، قدرت برگرفته از انتقال اطلاعات و تبدیل آن به بهره‌وری است، نه از پنهان کردن آن (پیتر دراگر ۱۹۹۵). از این رو استفاده از مدیریت دانش در سازمان‌ها امروزه در حال افزایش است. همچنین موضوع مهمی برای بقای سازمانی در بلند مدت می‌باشد که نیاز به تلاش‌های بسیاری در سازمان دارد. علایق سازمانی در مدیریت دانش با امکان منافع حاصل مانند افزایش خلاقیت و نوآوری در محصولات یا خدمات تحریک شده است. در حقیقت، دانش به تولید افکار خلاق و ایجاد نوآوری منجر می‌شود. به همین دلیل است که نوآوری به عنوان بزرگ‌ترین نتیجه حاصل از مدیریت دانش در نظر گرفته می‌شود. بنابراین ارتباط نزدیکی بین دانش سازمان و قابلیت‌های آن بر خلق نوآوری وجود دارد. مدیریت دانش مؤثر، یک عامل موفقیت کلیدی در هنگام راه‌اندازی محصولات جدید می‌باشد. در این مفهوم، این مقاله پشتیبانی می‌کند از یکی از فاکتورهایی که تأثیر می‌گذارد بر قابلیت نوآوری در سازمان، که آن دانش و مدیریت آن است.

با این حال نتیجه گیری در مورد رابطه بین مدیریت دانش موثر، نوآوری و عملکرد بر اساس ادبیات موجود دشوار است از این رو پژوهش در خصوص رابطه فوق الذکر رو به افزایش می باشد و لذا هدف تحقیق حاضر بررسی رابطه سه مولفه فرایند مدیریت دانش و سه مولفه نوآوری و عملکرد شرکت است.

۱-۳) اهمیت و ضرورت تحقیق:

در بیان اهمیت و ضرورت این تحقیق به لحاظ علمی باید تصریح شود که با مواجه شدن سازمان ها به پتانسیل دانش، حضور اهمیت مدیریت دانش و مدیریت سرمایه انسانی، نقش بحرانی و کلیدی را در جامعه بازی می کند. مدیریت دانش با ساخت فرایند تولید ارزش از اموال غیر ملموس سازمان سروکار دارد. در اقتصاد دانشی با تغییر دائمی موقعیت ها و شرایط، سازمانها باید پیوسته دانش خود را غنی کرده، دانش جدید ایجاد نمایند و این دانش را فرایندها، تولیدات و خدمتشان به کار ببرند. برای این که سازمان ها بتوانند در اقتصاد دانشی موفق باشند، نوآوری مستمر و پیوسته، به عنوان یک عامل حیاتی محسوب می شود و اثر بخشی فرایند ایجاد دانش، سطح نوآوری را تعیین می کند (رمضان، ۱۳۸۹). بنابراین، می توان نتیجه گرفت که نه تنها دانش، بلکه اثر بخشی فرایند ایجاد دانش نیز عامل محرکی برای ایجاد نوآوری می باشد. هدف مدیریت دانش، ایجاد نوآوری مستمر می باشد که منجر به بهبود عملکرد و کسب مزیت رقابتی می شود.

در تبیین اهمیت و ضرورت این تحقیق به لحاظ کاربردی می توان بیان نمود که برای کسب و کارهای امروزی اکثر سازمانها، رقابت مبتنی بر زمان ، مسئله نگران کننده ای می باشد، بیشتر شرکتها تشخیص داده اند که واکنش سریع رقبا آنها در توسعه محصولات جدید، یک تهدید و خطر رقابتی جدی به وجود آورده است بنابراین برای تولید محصول یا خدمات و یا فرایندهای جدید با سرعت بیشتر، تلاش می کنند (Boyd & Bresser, 2008; Smith, 2011) ، بر همین اساس دانش و نوآوری به عنوان قدرت رقابتی مورد نیاز برای موفقیت شرکتها در نظر گرفته شده است. ولی برنامه مدیریت دانش زمانی موفق خواهد بود که عملکرد شرکت پیشرفت کند بنابراین ضروری است سهم ارزش مدیریت دانش را بر عملکرد سازمان اندازه گیری شود (Tseng, ۲۰۰۸) ، ضمناً می توان عملکرد شرکت و رقابت را از طریق توانایی های سازمانی در نوآوری بهبود بخشید (Braganza et al, 1999; Glo et & Terziorski, 2004; Yang, 2010). بر همین اساس می توان یک متغیر واسطه ای بین فرایندهای مدیریت دانش و عملکرد در نظر گرفت که آن نوآوری است. نوآوری یک توانمند ساز کلیدی برای شرکتها به منظور خلق ارزش و حفظ مزیت رقابتی در محیط کسب و کار رقابتی، پویا و با سرعت کنونی می باشد (Bilton & Cummings, 2009; Subramaniam & Youndt, 2005).

در نهایت اینکه حرکت به سمت بکارگیری مدیریت دانش موثر و افزایش ایده ها ، تحقیق و توسعه های نوآورانه به منظور دستیابی به عملکرد بهتر در سازمان های ایرانی علی الخصوص شرکت های عضو سندیکا برق ایران حائز اهمیت ویژه ای است و ضرورت ورود به این مبحث را نشان می دهد.

۴-۱) اهداف تحقیق:

- هدف اصلی تحقیق حاضر بررسی تاثیر سه مولفه فرایند مدیریت دانش (تولید دانش، یکپارچه سازی دانش، کاربرد دانش) بر سه مولفه نوآوری (سرعت نوآوری، کیفیت نوآوری، کمیت نوآوری) و عملکرد شرکت و تاثیر سه مولفه نوآوری بر عملکرد شرکت است.
- بررسی اینکه اگر فرایندهای مدیریت دانش بر عملکرد نوآورانه شرکت تاثیر دارد، این تاثیر چگونه است.
- تحلیل اینکه مدیریت دانش بر کدام جنبه های عملکرد نوآورانه و به چه صورتی تاثیر دارد.
- نتایج استخراج شده از تحقیق می تواند مورد استفاده مدیران جامعه آماری تحقیق یعنی شرکت های عضو سندیکای برق ایران قرار گیرد.
- شناسایی فرایندهای کلیدی مدیریت دانش به منظور تعیین اولویت جامعه مورد مطالعه برای تمرکز و سرمایه گذاری.

۵-۱) فرضیه های تحقیق:

۱. فرضیه اول: مولفه تولید دانش^۱ تاثیر مستقیم و معناداری بر سرعت نوآوری^۲ دارد.
۲. فرضیه دوم: مولفه یکپارچگی^۳ دانش تاثیر مستقیم و معناداری بر سرعت نوآوری دارد.
۳. فرضیه سوم: مولفه بکارگیری^۴ دانش تاثیر مستقیم و معناداری بر سرعت نوآوری دارد.
۴. فرضیه چهارم: مولفه تولید دانش تاثیر مستقیم و معناداری بر کیفیت نوآوری^۵ دارد.
۵. فرضیه پنجم: مولفه یکپارچگی دانش تاثیر مستقیم و معناداری بر کیفیت نوآوری دارد.
۶. فرضیه ششم: مولفه بکارگیری دانش تاثیر مستقیم و معناداری بر کیفیت نوآوری دارد.
۷. فرضیه هفتم: مولفه تولید دانش تاثیر مستقیم و معناداری بر کمیت نوآوری^۶ دارد.
۸. فرضیه هشتم: مولفه یکپارچگی دانش تاثیر مستقیم و معناداری بر کمیت نوآوری دارد.

^۱ .The production of knowledge

^۲ . Innovation speed

^۳ .The Integration of Knowledge

^۴ .The Application of Knowledge

^۵ . Innovation quality

^۶ . Innovation quantity

۹. فرضیه نهم: مولفه بکارگیری دانش تاثیر مستقیم و معناداری بر کمیت نوآوری دارد.
۱۰. فرضیه دهم: مولفه تولید دانش تاثیر مستقیم و معناداری بر عملکرد^۷ شرکت دارد.
۱۱. فرضیه یازدهم: مولفه یکپارچگی دانش تاثیر مستقیم و معناداری بر عملکرد شرکت دارد.
۱۲. فرضیه دوازدهم: مولفه کاربرد دانش تاثیر مستقیم و معناداری بر عملکرد شرکت دارد.
۱۳. فرضیه سیزدهم: مولفه سرعت نوآوری تاثیر مستقیم و معناداری بر عملکرد شرکت دارد.
۱۴. فرضیه چهاردهم: مولفه کیفیت نوآوری تاثیر مستقیم و معناداری بر عملکرد شرکت دارد.
۱۵. فرضیه پانزدهم: مولفه کمیت نوآوری تاثیر مستقیم و معناداری بر عملکرد شرکت دارد.

۶-۱) قلمرو تحقیق:

- قلمرو موضوعی تحقیق: حوزه موضوعی این تحقیق مدیریت دانش و یادگیری و همچنین مدیریت نوآوری است.
- قلمرو مکانی تحقیق: قلمرو مکانی این تحقیق شرکت‌های عضو سندیکای برق ایران می‌باشد.
- قلمرو زمانی تحقیق: قلمرو زمانی تحقیق از پاییز ۱۳۹۱ تا تابستان ۱۳۹۲ می‌باشد.

۷-۱) روش تحقیق:

روش تحقیق بر اساس مبنای هدف: روش تحقیق حاضر با توجه هدف کاربردی است، زیرا نتایج استخراج شده از تحقیق می‌تواند مورد استفاده مدیران جامعه آماری تحقیق یعنی شرکت‌های عضو سندیکای صنعت برق ایران قرار گیرد. همچنین نتایج تحقیق می‌تواند توسط مدیران سازمانهای دیگر از جمله سازمان‌های مشابه با جامعه آماری مورد مطالعه قرار گیرد. همچنین نتایج تحقیق می‌تواند مورد استفاده برنامه ریزان کلان در مورد منابع نیروی انسانی مورد توجه قرار گیرد.

روش تحقیق بر حسب روش: با توجه به تقسیم‌بندی بر حسب روش اجرای تحقیق، پژوهش حاضر بر اساس روش‌های توصیفی، زمینه‌یابی و همبستگی صورت گرفته است. روش پژوهش از آن جهت توصیفی است که متغیرهای تحقیق بدون اعمال کاربندی و در شرایط معمول سنجش شده و مورد توصیف قرار می‌گیرد و از آن جهت زمینه‌یابی است که اطلاعات از دانستنی‌ها، افکار و انجام کار گروهی از گروهی از مردم سنجش می‌شود. همبستگی روشی است که رابطه بین متغیرهای

⁷. Performance